

ارزیابی روش DIG-ELISA جهت تشخیص سرولوژیکی توکسوپلاسموزیس تجربی در رت

● کاوس صلح جو، دانشجوی PhD انگل شناسی، دانشکده علوم پزشکی، دانشگاه تربیت مدرس - تهران
● عبدالحسین دلیمی اصل، استاد دانشکده علوم پزشکی، دانشگاه تربیت مدرس - تهران
● فاطمه غفاری فر، استادیار دانشکده علوم پزشکی دانشگاه تربیت مدرس - تهران

تاریخ دریافت: فروردین ماه ۱۳۸۱ تاریخ پذیرش: مرداد ماه ۱۳۸۱

مقدمه

یکی از متداولترین آلودگیهای انگلی انسان و جانوران خونگرم، آلودگی با *Toxoplasma gondii* (توکسوپلاسموزیس) است. آلودگی با این تک یاخته گسترش جهانی داشته و تقریباً یک سوم از مردم دنیا در معرض این انگل هستند و تخمین زده می شود که بیش از ۵۰۰ میلیون نفر از مردم در سرتاسر دنیا به این انگل آلوده باشند (۷).

از مهمترین روشهای تشخیص بیماری توکسوپلاسموزیس، تکنیکهای سرولوژیکی است. دیگر الایزا روشی است سرولوژیکی که توسط برخی محققین جهت تشخیص بیماریهای انگلی (۲، ۳، ۶، ۹، ۱۱، ۱۳، ۱۵، ۱۶) باکتریائی (۱۰، ۱۴، ۱۷) و ویروسی (۱۲) و همچنین بیماری توکسوپلاسموزیس انسانی و دامی (۱، ۱۸، ۱۹) بکارگرفته شده است و همه محققین بر این نکته اتفاق نظر دارند که این روش حساس، دارای قابلیت تنوع پذیری، ساده و از نظر اقتصادی نیز به مقرون به صرفه است و امکان انجام آن در هر آزمایشگاهی با کمترین امکانات وجود دارد.

هدف از انجام این تحقیق ارزیابی روش دیگ الایزا برای تشخیص بیماری توکسوپلاسموزیس تجربی در رت و مقایسه حساسیت و ویژگی آن با روش الایزا بوده است.

مواد و روشها

انگل

در این تحقیق از سویه *T. gondii* RH گوندی استفاده شد. برای نگهداری این سویه ۲۰۰ هزار تاکی زوئیت در حجم ۰/۵ میلی لیتر به صورت داخل صفافی به موش سفید آزمایشگاهی تلقیح و هر ۳ تا ۴ روز انگل پاساژ داده می شد.

حیوانات تحت آزمایش

تعداد ۶۰ سر رت به عنوان حیوانات تحت آزمایش در نظر گرفته شد رت ها به دو دسته ۳۰ تایی (۳۰ سر

✓ Pajouhesh & Sazandegi, No 55 PP: 60-64

Evaluation of DIG-ELISA for serodiagnosis of experimental Toxoplasmosis in Rat

By: Solhjoo K. PhD student, Dalimi A. Professor and Chaffari Far F. Assistant Professor
Department of Parasitology, Medical Sciences Faculty, Tarbit Modarres University, P. O. Box: 14115-111, Tehran, LR. Iran.

In the present study, DIG-ELISA (Diffusion In Gel-ELISA) was evaluated for serodiagnosis of experimental toxoplasmosis in rat. 60 infected rat serum samples were tested using ELISA and DIG-ELISA techniques. In DIG-ELISA, according to the diameter of reaction zone in the gel, 1:100 serum dilution was selected as a cut off. In this dilution the diameter was 3.54 mm. The results indicated that, DIG-ELISA in comparison with ELISA has high sensitivity and specificity for diagnosis of toxoplasmosis. The sensitivity and specificity of the test in 1:100 serum dilution, were 95% and 100% respectively. The results showed, using different concentrations of antigens for coating the plates as well as different concentrations of conjugated-antibody have not affected the diameter of reaction zone. In addition, DIG-ELISA was found fast and economical for toxoplasmosis serodiagnosis.

Key words: Toxoplasmosis, DIG-ELISA, serodiagnosis, rat

چکیده

در این تحقیق روش DIG-ELISA (Diffusion in Gel-ELISA) سرولوژیکی بیماری توکسوپلاسموزیس تجربی در رت ارزیابی و با روشهای استاندارد مورد مقایسه قرار گرفت. برای این منظور ۶۰ عدد سرم رت آلوده به دو روش DIG-ELISA و ELISA تحت آزمایش قرار گرفتند. در روش دیگ الایزا رقت سرمی ۱:۱۰۰ بعنوان Cut off انتخاب گردید. در این رقت قطر هاله ۳/۵۴ میلی متر بود. ارزیابی نتایج حاصل از این دو روش نشان داد که روش دیگ الایزا در مقایسه با روش الایزا از حساسیت و ویژگی بالایی جهت تشخیص بیماری توکسوپلاسموزیس برخوردار است. حساسیت و ویژگی این روش با رقت سرمی ۱:۱۰۰ به ترتیب ۹۵٪ و ۱۰۰٪ بوده است. همچنین در این تحقیق مشخص شد که استفاده از غلظتهای مختلف پادگن جهت کوت کردن پلیت ها و مقدار کونژوگه مصرفی تأثیری در اندازه قطر هاله واکنش ندارد. بطور کلی نتایج این تحقیق نشان داد که روش دیگ الایزا بخاطر ساده بودن، عدم نیاز به دستگاههای خاص و گران قیمت، تنوع پذیری و قابلیت استاندارد شدن بصورت کیت آزمایشگاهی، برای تشخیص توکسوپلاسموزیس می تواند بسیار مفید و مقرون به صرفه باشد.

کلمات کلیدی: توکسوپلاسموزیس، دیگ الایزا، تشخیص سرولوژیک، رت.

گروه مورد و ۳۰ سرگروه شاهد) تقسیم شدند. جهت تهیه سرم‌های مثبت ۲۰۰ هزار تاکی زونیت به‌طور داخل صفاقی به هر رت در گروه مورد تلقیح و سه هفته بعد خونگیری انجام و سرم‌های مثبت جمع آوری شد. از گروه شاهد نیز برای تهیه سرم منفی خونگیری انجام شد. کلیه سرم‌های جمع آوری شده ابتدا به روش Dye Test (بعنوان تست طلائی) مورد آزمایش قرار گرفتند.

آنتی ژن

برای تهیه پادگن محلول از روش انجماد و ذوب متوالی تاکی زونیت‌ها استفاده گردید و پروتئین سنجی به روش برادفورد انجام شد (۲). سپس کلیه سرم‌ها به دو روش ELISA با رقت توصیه شده ۱:۲۰۰ و دیگر الایزا با رقت‌های ۱:۱، ۱:۱۰ و ۱:۱۰۰ مورد آزمایش قرار گرفتند. مقدار پادگن مصرفی پس از آزمایش‌های مکرر و تعیین شرایط اپتیمم برای روش الایزا به میزان ۱۰ میکروگرم در میلی لیتر و برای روش دیگر الایزا ۲۰ میکروگرم در میلی لیتر تعیین گردید.

آزمایش دیگ الایزا

دیگ الایزا با استفاده از روش توصیف شده بوسیله Cursons در سال ۱۹۸۲ (۵) با مختصری تغییرات بصورت زیر انجام شد:

۱- ابتدا پلیت‌های پلی استیرنی به قطر ۸ سانتی متری را انتخاب و با الکل متانول شستشو داده شد تا سطح داخل پلیت‌ها به خوبی تمیز شود.

۲- کوت کردن پادگن در پلیت‌ها: پس از خشک شدن پلیت‌ها، ۲۰ میلی لیتر از پادگن محلول با غلظت پروتئینی ۲۰ میکروگرم در میلی لیتر درون هر پلیت ریخته شد و به مدت یک ساعت در ۳۷ درجه سانتیگراد انکوبه گردید. بعد از این مدت پلیت‌ها با آب مقطر یکبار شستشو داده شد.

۳- اضافه کرده بلوکر BSA (۰/۵ درصدی): به هر پلیت ۲۰ میلی لیتر بلوکر افزوده شد و نیم ساعت در دمای ۳۷ درجه سانتیگراد انکوبه گردید. بعد از این مدت پلیت‌ها یکبار با آب شستشو داده شد و سپس روی کاغذ خشک کن برگردانیده شد تا همه قطرات آب خارج گردد و پلیت خوب خشک شود.

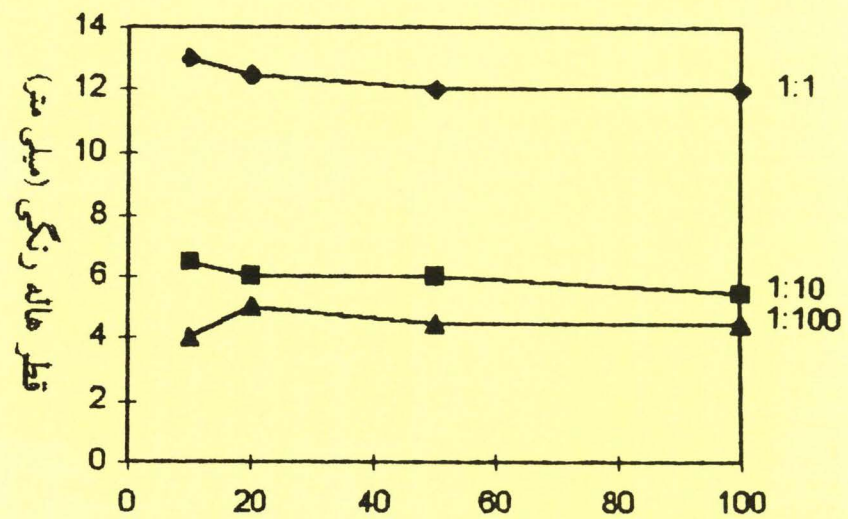
۴- اضافه کردن نوبل آگار (یک درصدی): ابتدا نوبل آگار یک درصدی حاوی BSA ۰/۲ درصدی تهیه گردید. پس از اینکه نوبل آگار تا دمای ۴۰ درجه سانتیگراد خنک شد مقدار ۰/۷۵ میلی لیتر BSA به آن اضافه شد. سپس پلیت‌ها روی سطح صافی گذاشته شد و در هر پلیت مقدار ۲۵ میلی لیتر نوبل آگار ریخته شد. بهتر است پلیت‌ها را ۱۰-۱۵ دقیقه در یخچال قرار داد تا ژل به خوبی ببندد. سپس ۶ حفره در هر پلیت ژل پانچ گردید.

۵- سرم‌ها در رقت‌های مورد نظر (۱:۱، ۱:۱۰ و ۱:۱۰۰) با سرم فیزیولوژی تهیه و در هر حفره ۲۵ لاند ریخته شد و ۱۶ ساعت در ۳۷ درجه سانتیگراد انکوبه شد.

۶- پس از طی زمان انکوباسیون، ژل از درون پلیت برداشته شد. سپس پلیت‌ها سه بار با بافر و دوبار با آب مقطر شستشو داده شد.

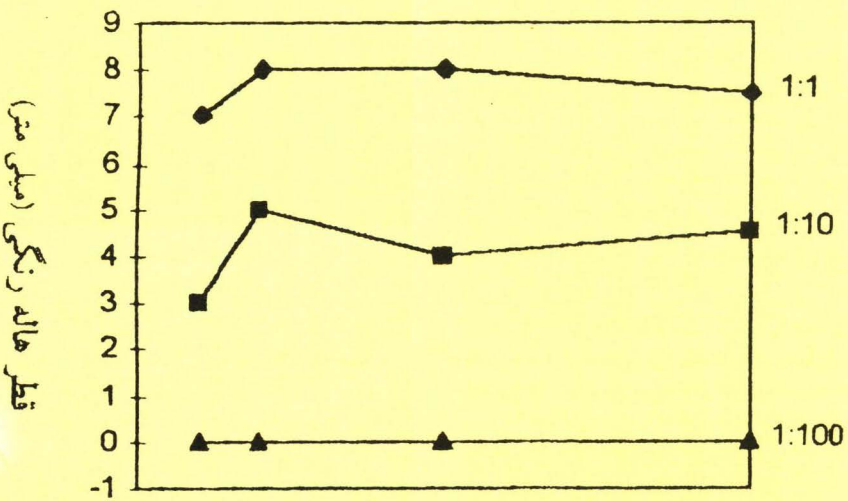
۷- اضافه کردن کونژوگه: کونژوگه بکار رفته از نوع آنتی هیومن IgG کونژوگه شده با HRP تهیه شده از شرکت سیگما بوده است. ابتدا کونژوگه با رقت مناسب ۱:۱۰۰۰۰۰ برای سرم انسانی همراه با BSA ۰/۲ درصدی

نمودار (۱) تأثیر غلظت پادگن استفاده شده برای کوت کردن پتری دیسها - برای سرم مثبت رت غلظت پادگن (میکروگرم در میلی لیتر) هنگام کوتینگ

غلظت آنتی ژن (میکروگرم در میلی لیتر) هنگام کوتینگ

نمودار (۲) تأثیر غلظت پادگن استفاده شده برای کوت کردن پتری دیسها - برای سرم منفی رت تصویر هاله‌های واکنش بر روی ژل در دیگ الایزا غلظت پادگن (میکروگرم در میلی لیتر) هنگام کوتینگ

غلظت آنتی ژن (میکروگرم در میلی لیتر) هنگام کوتینگ

جدول شماره ۱- تأثیر غلظت پادگن استفاده شده برای کوت کردن پتری دیشها - برای سرم مثبت رت

قطر هاله (میلی متر) غلظت آنتی ژن (میکروگرم در میلی لیتر)	رقت سرم		
	۱:۱	۱۰:۱۰	۱:۱۰۰
۱۰۰	۱۲	۵/۵	۴/۵
۵۰	۱۲	۶	۴/۵
۲۰	۱۲/۵	۶	۵
۱۰	۱۳	۶/۵	۴

جدول شماره ۲- تأثیر غلظت پادگن استفاده شده برای کوت کردن پتری دیشها - برای سرم منفی رت

قطر هاله (میلی متر) غلظت آنتی ژن (میکروگرم در میلی لیتر)	رقت سرم		
	۱:۱	۱۰:۱۰	۱:۱۰۰
۱۰۰	۷/۵	۴/۵	۰
۵۰	۸	۴	۰
۲۰	۸	۵	۰
۱۰	۷	۳	۰

جدول ۳ - اندازه قطر هاله واکنش در رقت های سرمی ۱:۱ و ۱:۱۰ و ۱:۱۰۰ در روش دیگ الایزا برای تشخیص توکسوپلاسموزیس تجربی رت

رقت	سرم	کوچکترین قطر (mm)	بزرگترین قطر (mm)	میانگین قطر (mm)	انحراف معیار (mm)
	منفی	۸	۱۷	۱۳/۱۵	۲/۶۹
۱:۱۰	مثبت	۸	۱۷	۱۲	۲/۱۱
	منفی	۳/۵	۱۱	۶/۱۵	۲/۰۳۸
۱:۱۰۰	مثبت	۳	۱۳	۶/۶۷	۲/۲۰
	منفی	۰	۲	۱/۸۱	۱/۹

۱- پس از ۲۰ دقیقه قطر هاله هر واکنش که بصورت هاله زرد متمایل به قهوه‌ای رنگ تشکیل شده بود با خط کش اندازه گیری شد. هاله واکنش تا چند ساعت (۲-۱ ساعت) پس از تشکیل ثابت بوده و پس از آن رنگ قهوه‌ای در تمام ژل پخش می‌شود و امکان اندازه‌گیری هاله‌ها از دست می‌رود.

آزمایش الایزا: برای انجام تست الایزا از روش Crowther استفاده شد (۴).

برای تعیین میزان اعتبار تست‌ها از شاخص‌های حساسیت، ویژگی، ارزش اخباری مثبت و ارزش اخباری منفی استفاده شد. بدین ترتیب که در هر رقت سرمی برای تست‌های الایزا و دیگ الایزا این شاخص‌ها با استفاده از فرمول مربوطه محاسبه و نتایج حاصله با هم مقایسه گردید.

نتایج

نتایج مربوط به تأثیر پادگن استفاده شده برای کوت کردن پتری دیش‌ها، با توجه به نتایج جدول شماره ۱- در مورد نمونه‌های سرم مثبت رت‌ها و جدول شماره ۲- در مورد نمونه‌های سرم منفی رت‌ها مشخص شد که استفاده از غلظت‌های مختلف پادگنی برای کوت کردن پلیت‌ها (۱۰، ۲۰، ۵۰ و ۱۰۰ میکروگرم در هر میلی لیتر) تغییرات زیادی در اندازه قطر هاله‌های واکنش ایجاد نمی‌کند. بطوریکه دامنه تغییرات قطر هاله‌ها برای سرم مثبت در چهار غلظت پادگنی در رقت‌های سرمی ۱:۱، ۱:۱۰ و ۱:۱۰۰ به ترتیب ۱۲-۱۳ میلی متر، ۵/۵-۶/۵ میلی متر و ۴-۵ میلی متر و دامنه تغییرات قطر هاله‌ها برای سرم منفی در چهار غلظت پادگنی در رقت‌های ۱:۱ و ۱:۱۰ به ترتیب ۷-۸ میلی متر و ۳-۵ میلی متر بوده است. در رقت ۱:۱۰۰ برای سرم منفی هیچ هاله‌ای تشکیل نشد. با توجه به نتایج بدست آمده از غلظت‌های مختلفی آنتی ژن (۱۰، ۲۰، ۵۰ و ۱۰۰ میکروگرم در هر میلی لیتر) غلظت ۲۰ میکروگرم در هر میلی لیتر بهترین غلظت انتخاب گردید.

نتایج مربوط به تأثیر مقدار کونژوگه در شدت رنگ و اندازه هاله واکنش برای این منظور از دو رقت ۱:۴۰۰ و ۱:۱۰۰۰ گه کونژوگه رت. جهت انجام آزمایش سرم رت به روش دیگ الایزا استفاده شد و مشخص شد که اندازه قطر هاله واکنش در رقت‌های مختلف سرمی تغییر نمی‌کند اما شدت رنگ هاله تشکیل شده متفاوت بوده و با کاهش رقت کونژوگه رنگ هاله‌ها پررنگ‌تر می‌شد. رقت کونژوگه بر طبق دستورالعمل شرکت سازنده (داکو) ۱:۴۰۰۰ بوده است.

نتایج مربوط به ارزیابی روش DIG-ELISA در

تشخیص توکسوپلاسموزیس در نمونه‌های سرم رت: جدول شماره ۳- اطلاعات مربوط به قطر هاله واکنش حاصل از انجام روش دیگ الایزا در رقت‌های ۱:۱، ۱:۱۰ و ۱:۱۰۰ را نشان می‌دهد. از طرفی طبق جدول شماره ۴ ویژگی و ارزش اخباری مثبت این روش در تشخیص توکسوپلاسموزیس در رت برای ۳ رقت سرمی ۱:۱، ۱:۱۰، ۱:۱۰۰ صد در صد بوده است. حساسیت این روش با ازدیاد رقت سرمی افزایش می‌یابد بطوریکه حساسیت این روش در رقت ۱:۱ در کمترین حد (۷۸/۱۵٪)، در رقت ۱:۱۰ مقدار آن ۳۵٪ و در رقت ۱:۱۰۰ بیشترین حد (۹۵٪) و ارزش اخباری منفی در رقت ۱:۱ و ۱:۱۰ و ۱:۱۰۰ به ترتیب ۳۸/۰۹٪، ۵۰٪ و ۸۸/۸۸٪ محاسبه گردید. این نتایج نشان می‌دهد که

شفاف شود و بطور کامل آگاروز در بافر حل گردد. سپس مقدار ۲۲/۵ میلی گرم OPD در ۵ میلی لیتر بافر سیترات - فسفات حل و به آن ۳۷ لاندا هیدروژن پراکسید افزوده شد. پس از اینکه آگاروز تا دمای ۴۰ درجه سانتیگراد خنک شد، محلول سوبسترا به آن اضافه و خوب مخلوط گردید. سپس پلیت‌ها روی سطح صاف و در جایی دور از نور قرار داده شد و به هر پلیت ۲۵ میلی لیتر آگاروز حاوی سوبسترا افزوده شد و به مدت ۱۵-۲۰ دقیقه ساکن گذاشته شد تا ژل ببندد و هاله واکنش آشکار گردد. نکته مهم این است که در هنگام ریختن آگاروز در پلیت‌ها نیابستی پلیت‌ها نکان بخورد چون در غیر این صورت هاله واکنش نامنظم و از حالت دایره‌ای خارج شود.

با بافر PBS تهیه شد و به هر پلیت ۲۵ میلی لیتر اضافه گردید. سپس پلیت‌ها ۲ ساعت در ۲۷ درجه سانتیگراد بر روی شیکر انکوبه گردید.

۸- پس از طی زمان انکوباسیون پلیت‌ها را خالی کرده و ۵ بار مانند مرحله ۶ شستشو گردید سپس پلیت‌ها روی کاغذ خشک کن بر گردانیده شد تا خوب خشک شود.

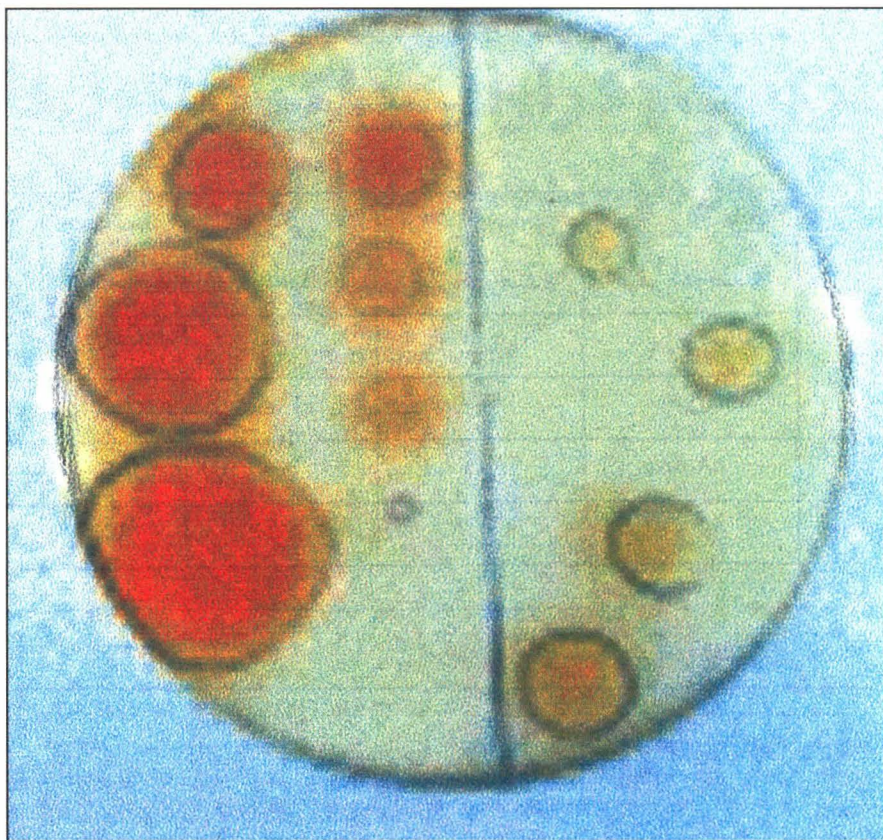
۹- آماده سازی ژل آگاروز یک درصدی حاوی سوبسترای OPD ۳/۰ درصدی (W/V) و هیدروژن پراکسید ۵٪ درصدی (V/V) در بافر سیترات - فسفات: برای این منظور ابتدا آگاروز یک درصد با بافر سیترات - فسفات تهیه شد. برای سه پلیت بدین صورت عمل گردید که ۷۵/۰ گرم آگاروز به ۷۵ میلی لیتر بافر سیترات - فسفات اضافه شد و حرارت داده شده تا بجوشد و

قطر هاله واکنش با غلظت پادتن بادی نمونه سرمی رقیق نشده، رابطه مستقیمی دارد. در سال ۱۹۸۵، Uggla و Nilsson (۱۸) روش دیگ الیزا را برای تشخیص توکسوپلاسموزیس در گاوها و خوکها به کار بردند و نتایج حاصل از تحقیق را با روشهای IFA و ELISA مقایسه کردند نتایج این دو روش در اکثر موارد موافق هم بوده است. همین محققین در سال ۱۹۸۷ روش دیگ الیزا را برای تشخیص توکسوپلاسموزیس در گوسفند بکار بردند و با روش IFA مقایسه کردند و به نتایج خوبی دست یافتند (۱۹).

مقایسه دو تست الیزا و دیگ الیزا از نظر حساسیت و ویژگی نشان می‌دهد که روش دیگ الیزا با روش الیزا برابری می‌کند در عین حال گر چه روش الیزا رایج در آزمایشگاهها برای تشخیص پادتن‌های ضد توکسوپلاسمایی مناسب است اما روش دیگ الیزا می‌تواند به خاطر امتیازات زیر بخصوص در آزمایشگاههایی که از امکانات کافی برخوردار نیستند ترجیح داده شود. این امتیازها عبارتند از: الف) ساده بودن: در این روش کافی است فقط از دو رقت سرمی استفاده کرد و نتیجه نهایی با اندازه‌گیری ساده قطر هاله واکنش ثبت نمود. ب) اقتصادی بودن: از پتری دیش به عنوان فاز جامد استفاده می‌شود بر حسب تعداد نمونه‌های آزمایش می‌توان در اندازه کوچک و یا بزرگ استفاده کرد علاوه بر این به دستگاههای گرانبه‌قیمت همچون ELISA-Reader و میکروسکوپ ایمونوفلوروسانس نیاز نیست. ج) قابلیت استاندارد شدن: محلولها و پادگن محلول و سرم‌های کنترل را می‌توان از قبل تهیه کرد. همچنین می‌توان پلیت‌ها را پس از کوت کردن پادگن و افزودن بلوکر و ریختن ژل و پانچ کردن در یخچال نگهداری کرد و در روزهای بعد از آن استفاده نمود که این مطلب نشان می‌دهد که این نسبت قابلیت استاندارد شدن و تهیه آن بصورت کیت‌های آزمایشگاهی را دارد (د) تنوع‌پذیری: در این تست می‌توان غلظت‌های مختلف پادگنی را بکار برد. ه) تکرارپذیری: تکرار پذیری این روش بسیار خوب ارزیابی شد. بطور کلی نتایج این تحقیق نشان داد که روش دیگ الیزا برای تشخیص توکسوپلاسموزیس می‌تواند بسیار مفید و مقرون به صرفه باشد.

منابع مورد استفاده

- 1- Bautista-Garfias, C.R., Loprz-Arellano, M.E., and Sanchez-Albarran, A., 1989. A new method for serodiagnosis of sheep fascioliasis using helminth excretory-secretory products. *Parasitol. Res.* 79: 135-137.
- 2- Bradford M.M. 1976. A rapid and sensitive method for the quantitation of microgram quantities of protein utilizing the principle of protein-dye binding. *Ana. biochem.* 72: 248-254.
- 3- Castilla, M.M., Santos, G.M., Guzman, B.C., and Bautista, G.C.R., 1988. A new method for diagnosis of chagas disease: Diffusion-in-gel enzyme-linked immunosorbent assay. *J. Parasitol.* 74(5):

تصویر شماره ۱- تصویر هاله‌های واکنش بر روی ژل در دیگ الیزا غلظت آنتی‌ژن (میکروگرم در میلی لیتر) هنگام کوتینگ

شد. همچنین نتایج نشان می‌دهد که مقدار کونژوگه هیچ تاثیری در اندازه قطر هاله واکنش ندارد اما در شدت رنگ هاله واکنش موثر است و این مطلب با نتایج تحقیقات انجام شده توسط Elving و همکاران (۸) یکسان است. همچنین در این تحقیق مشخص شد که با افزایش رقت سرم، حساسیت آزمایش کاهش می‌یابد. بطوریکه در رقت ۱:۲۰۰ بعضی سرم‌های مثبت هاله‌ای را ایجاد نمی‌کنند، در حالیکه در این تست عدم وجود هاله واکنش به معنای سرم منفی است و این مسئله باعث افزایش منفی کاذب و در نتیجه باعث کاهش حساسیت تست می‌گردد. این در حالی است که در رقت ۱:۱۰۰ هیچ یک از سرم‌های مثبت فاقد هاله نبوده‌اند و بر عکس اکثر سرم‌های منفی فاقد هاله بوده‌اند و چون ویژگی و حساسیت در این رقت بالاتر از دیگر رقت‌ها بود لذا بعنوان رقت سرمی جهت تعیین Cut off انتخاب گردید. جهت ارزیابی و مقایسه روش دیگ الیزا با روشهای سرولوژیکی متداول در تشخیص بیماریهای انگلی تا کنون تحقیقاتی توسط برخی محققین انجام شده است (۳، ۶، ۹، ۱۱، ۱۳، ۱۵، ۱۶). در سال ۱۹۸۲ Cursons (۵) روش دیگ الیزا را برای تشخیص بیماری توکسوپلاسموزیس انسانی به کار برد و نتایج آن را با روشهای IFA و IHA مقایسه نمود و حساسیت و ویژگی خوبی را در مقایسه با دو تست دیگر به دست آورد. وی غلظت پادگن جهت کوت کردن در پلیت‌ها را ۱۲۵ میکروگرم بر میلی لیتر و زمان انتشار را ۱۶ ساعت انتخاب نمود. وی همچنین به این نتیجه رسید که اندازه

بهترین حساسیت، ویژگی، ارزش اخباری مثبت و ارزش اخباری منفی روش دیگ الیزا برای سرم رت در رقت ۱:۱۰۰ است.

همچنین در آنالیز آماری (T-student) و مقایسه نتایج بدست آمده از آزمون DIG-ELISA برای سرم مثبت و منفی رت در رقت‌های ۱:۱، ۱:۱۰ و ۱:۱۰۰ بین اندازه قطر هاله‌های سرم‌های منفی و مثبت اختلاف معنی‌دار مشاهده شد ($p < 0.05$). با توجه به نتایج فوق رقت ۱:۱۰۰ به عنوان Cut off این روش تعیین شد. اندازه هاله در این رقت ۳/۵۴ میلی متر بدست آمد. بنابراین می‌توان توصیه کرد در رقت ۱:۱۰۰ سرم رت. چنانچه هاله واکنش کمتر از ۳/۵۴ میلی متر باشد. از نظر توکسوپلاسموزیس منفی است و چنانچه هاله واکنش بیش از ۳/۵۴ میلی متر باشد بایستی نمونه سرمی از نظر وجود آنتی پادتن‌های اختصاصی از نوع IGM مورد بررسی قرار گیرد.

بحث

در این تحقیق نتایج حاصل از آزمایش دیگ الیزا با غلظت‌های مختلفی پادگنی نشان داد که غلظت پادگن تأثیری در قطر هاله واکنش ندارد که این مطلب با نتایج تحقیقی که Elving و همکاران (۸) جهت راه اندازی و بهینه‌سازی روش دیگ الیزا در سال ۱۹۸۰ انجام دادند. مطابقت دارد. لذا غلظت مناسب پادگن برای کوت کردن پلیت‌ها ۲۰ میکروگرم در میلی لیتر تعیین

جدول ۴ - حساسیت، ویژگی، ارزش اخباری مثبت و ارزش اخباری منفی روش‌های دیگر الایزا و الایزا برای تشخیص توکسوپلاسموزیس تجربی رت غلظت پادگن (میکروگرم در میلی لیتر) هنگام کوتینگ

ارزش اخباری منفی (درصد)	ارزش اخباری مثبت (درصد)	ویژگی (درصد)	حساسیت (درصد)	عنوان رقت	آزمایش
۳۸/۰۹	۱۰۰	۱۰۰	۱۵/۷۸	۱:۱	DIG-ELISA
۵۰	۱۰۰	۱۰۰	۳۵	۱:۱۰	DIG-ELISA
۸۸/۸۸	۱۰۰	۱۰۰	۹۵	۱:۱۰۰	DIG-ELISA
۸۵/۷۱	۹۰/۴۷	۷۵	۹۵	۱:۲۰۰	ELISA

DIG-ELISA) for chagas disease serodiagnosis. Braz. J. Biol. Res. 24(5): 471-483.

17- Svedhem, A., Gunnarsson, H., and Kaijser, B., 1983. Diffusion-in-gel enzyme-linked Immunosorbent assay for routine detection of IgG and IgM antibodies to *Campylobacter jejuni*. J. Infect. Dis. 488(1): 82-92.

18- Uggla, A., and Nilsson. L. A., 1985. A solide phase Immunoassay (DIG-ELISA) as a serodiagnostic tool in bovine and porcine *Toxoplasma gondii* infection. Dev. Stand. 62: 37-42.

19 - Uggla, A., and Nilsson, L. A., 1987. Evaluation of a solide-phase immunoassay (DIG-ELISA) for the serodiagnosis of ovine Toxoplasmosis. Vet. Immunopath. 14(4): 309-318.

Immunol. Methods. 215(1-2): 135-144.

11- Ibarra, F. et al. 1998. Comparison of three ELISA tests for seroepidemiology of bovine fascioliosis Vet. Parasitol. 77: 229-236.

12- Jeansson, S., Elwing, H. Nygren, H., and Oloffsson, S., 1982. Evaluation of solublized Herpes simplex virus membrane antigen in diffusion in gel enzyme-linked Immunosorbent assay (DIG-ELISA). J. Virol. Methods. 4(3): 167-176.

13- Kumar, G. S., Mak, J. W., Lam, P.L., Tan., M. A. and Lim, P. K., 1987. Diffusion-in-gel enzyme-linked immunosorbent assay, ELISA and IFA test in the detection of malarial antibodies. Southeast. Asian. J. Trop. Med. Public. Health. 18(4): 502-506.

14- Lange, S., Gunnarsson, H. Larson, P., and Nygren, H. 1981. Diffusion-in-gel enzyme-linked Immunosorbent Assay (DIG-ELISA) for detection of antibodies to *Yersinia enterocolitica* Acta. Pathol. Microbiol. Scand 89(2): 63-69.

15- Nilsson, L. A., and Uggla, A., 1992. *Schistosoma mansoni* antibodies in tissue specimens demonstrated by a diffusion-in-gel ELISA technique. Vet. Parasitol. 45(1-2): 78-80.

16- Requejo, H. I. 1991. Diffusion-in-gel enzyme-linked Immunosorbent assay

805-809.

4- Crowther J. R., 1995, ELISA theory and practice. Ed. Human Press. New Jersey.

5- Cursons, R.T.M., 1982. DIG-ELISA for the serologic diagnosis of toxoplasmosis. Am. J. Clin. Path. 77(4): 459-461.

6- Demattis, S., 1989. Quantitive determination of anti-hydatid antibodies by ELISA without a colorimetric reading. int. J. parasitol. 19: 229.

7- Dubey, J. P. 1998. Toxoplasmosis, p. 303-318. In L. Collier, A. Balows, and M. Sussman (eds), Topley & Wilsons Microbiology and microbial Infection, Vol: 5. Arnold Co-Published in the USA by Oxford University press, Inc. New York.

8- Elving, H. Lange, S. and Nygren, H. 1980. Diffusion in gel enzyme linked Immunosorbent assay (DIG-ELISA): Optimal conditions for quantitation of antibodies J. Immunol. Methods, 39: 247-256.

9- Gomez-Priego, A., Pariagua-Solis, J. F. Rivas-Alcala, R. A. and Rufres-Meza, M. T. 1985. Successful application of the DIG-ELISA in Onchocercosis. Trans. Roy. Soc. Trop. Med Hyg. 79:159.

10- Gunnarsson, H. and Svedhem, A., 1998. The usefulness of Diffusion-in-gel ELISA in clinical practice as illustrate by a *Campylobacter jejuni* outbreak. J.